ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

___Հայոց լեզվի և գրականության_____
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _Հ. Բաբուռյան__ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № __16___

«__15__» ___մայիս___ 2023 թ.

ՀԼԳ/բ-004 «ԳՐԱԲԱՐ 2»

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն

Կրթական ծրագիր՝ 011401.19.6 Հայոց լեզու և գրականություն

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

Ամբիոն՝ Հայոց լեզվի և գրականության

Ուսուցման ձևը՝ Հեռակա

Կուրս/կիսամյակ՝ 2-րդ / 2-րդ

Դասախոս՝ Շ.Ղուկասյան

Էլ. հասցե՝ shoxerik@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
    - 14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
    - 14.2. Հարցաշար
    - 14.3. Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. **Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].**

«Գրաբար 2» դասընթացը բարձրագույն կրթության համակարգում ապագա մասնագետին հնարավորություն է ընձեռում կատարել հայերենի տարբեր ժամանակաշրջանների համեմատական քննություն, լեզվական միավորների խորքային ուսումնասիրություն, մասնագիտական գրականությունից ճիշտ օգտվելու, սեփական եզրահանգումները գրագետ ձևակերպելու, դրանք պաշտպանելու կարողություն:

Դասընթացը ներառված է *011401.19.6 «Հայոց լեզու և գրականություն»* կրթական ծրագրում:

2. **Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.**

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

- Մասնագիտական հիմնարար գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
- Տեսական գիտելիքների գործնականում կիրառելու հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
- Համեմատական քննություն կատարելու, նախադասությունը վերլուծելու, մասնագիտական գրականությունից օգտվելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Սովորեցնել գրաբարի մակբայների, նախդիրների դրանց տեսակների բառակապակցության, կապակցման միջոցներին նախադասության, նախադասության տեսակների, գլխավոր և երկրորդական անդամների արտահայտության միջոցները:
- Բացատրել գրաբարի շարահյուսության առանձնահատկությունները,
- Բնութագրել հին հայերենի կառուցվածքային առանձնահատկությունները և քերականական իմաստները, դրանց արտահայտության ձևերի տարբերությունների պատճառները,
- Վերլուծել քերականական օրինաչափությունները
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել ինքնուրույն վերլուծություններ և եզրահանգումներ՝ ըստ ուսումնասիրած թեմաների:

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների:

3. **Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները.**

«Գրաբար 2» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը 011401.19.6 «Հայոց լեզու և գրականություն» մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Գրաբար 1» դասընթացից:

4. **Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և կոմպետենցիաները.**

«Գրաբար 2» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա գրաբարի բայի, խոնարհման սեռի քերականական կարգի դրսևորման, ժամանակաձևերի կազմության և դրանց ուսումնասիրման մեթոդների վերաբերյալ բավարար գիտելիքներ,
2. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, կատարել գրաբարյան բնագերի թարգմանություն և վերլուծություն,
3. տիրապետի գրաբարի լեզվական միավորները գրաբարյան բնագրերում ուսումնասիրելու մեթոդներին:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

<u>Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ</u>

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

<u>ԳԿ1</u> վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

<u>ԳԿ4</u> մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

<u>ՀԳԿ1</u> գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

<u>ՀԳԿ2</u> հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

<u>ՀԳԿ3</u> սովորելու ունակություն,

<u>ՀԳԿ8</u> ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

<u>Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)</u>

<u>ԱԿ2</u> հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

<u>ԱԿ4</u> ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

<u>ԱԿ6</u> կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

<u>ԱԿ11</u> տիրապետել ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները:

5. **Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների,**

---

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf
Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].

«Գրաբար 2» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել **«**Հայոց լեզու**»** և **«**Գրականություն**»**, առարկաների դասավանդման ընթացքում, ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և ձեռագրերի, վիմագրությունների վերաբերյալ գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4 կրեդիտ/120 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ
Դասախոսություն	2
Գործնական աշխատանք	12
Սեմինար պարապմունք	-
Լաբորատոր աշխատանք	-
Ինքնուրույն աշխատանք	106
Ընդամենը	120
Ստուգման ձևը`	քննություն

7. **Ուսումնական աշխատանքների տեսակները**[4] .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը

---

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել :

[4] Թողնել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝

- <u>Ռեֆերատ</u> – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասա-գրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- <u>Աշխատանքային տետր</u> – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- <u>Զեկույց</u> – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- <u>Հարցազրույց</u> – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են**՝[6] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն:
9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

[5] Թողնել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Խոնարհում: Լծորդ և լծորդություն: Պարզ ևածանցավոր բայեր: Փոխանցումներ խոնարհման մեջ: Ներգործաձև և կրավորաձև խոնարհում:	2				10
2.	Պարզ և բաղադրյալ ժամանակներ: Բայահիմքեր: Ներկայի հիմք: Ներկա ժամանակաձև:			1		10
3.	Անցյալ անկատար ժամանակաձև: Առաջին ապառնի ժամանակաձև: Արգելական հրամայական:			1		10
4.	Անորոշ և ապառնի դերբայներ:			1		10
5.	Անցյալ կատարյալի հիմքից կազմվող ժամանակաձևեր: Անցյալ կատարյալի հիմքի կազմությունը:			2		10
6.	Կրավորաձև և ներգործաձև խանարհումներ: Անցյալ կատարյալ ժամանակը:			2		10
7.	Երկրորդ ապառնի:			1		10
8.	Բուն հրամայական: Հորդորական հրամայական:			1		10
9.	Անցյալ դերբայ: Ենթակայական դերբայ: Պատճառական բայեր:			1		10
10.	Միահիմի բայեր: Պակասավոր բայեր: Անկանոն բայեր:			2		16
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		2		12		106

[8] Նման է օրացուցային պլանին:

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Գ. Խաչատրյան, Գրաբար	2014
2.	Ա. Աբրահամյան , Գրաբարի ձեռնարկ	1976
3.	Պ. Շարաբխանյան, Գրաբարի ձեռնարկ	1975
4.	Պ. Բեդիրյան, Լեզու նախնեաց	2000
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Հ.Ավետիսյան, Ռ.Ղազարյան, Գրաբարի ձեռնարկ	1976
2.	Գ. Թոսունյան, Լ. Խաչատրյան, Գրաբարի ձեռնարկ	2004

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[9]
1.	Խոնարհում: Լծորդ և լծորդություն: Պարզ ևածանցավոր բայեր: Փոխանցումներ խոնարհման մեջ: Ներգործաձև և կրավորաձև խոնարհում:	Բայի քերականական կարգերը գրաբարում: Սեռ: Խոնարհում: Պարզ և ածանցավոր բայեր: Փոխանցումներ խոնարհման մեջ: Ներգործաձև և կրավորաձև խոնարհում:	2	ՊԳ, 1, 2

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.	Պարզ և բաղադրյալ ժամանակներ: Բայահիմքեր: Ներկայի հիմք: Ներկա ժամանակաձև:	Պարզ և բաղադրյալ ժամանակներ: Բայահիմքեր: Ներկայի հիմք: Ներկա ժամանակաձև:	1	բանավոր	ՊԳ, 1, 2, ԼԳ 2
2.	Անցյալ անկատար ժամանակաձև: Առաջին ապառնի ժամանակաձև: Արգելական հրամայական:	Անցյալ անկատար ժամանակաձև: Առաջին ապառնի ժամանակաձև: Կազմությունն ըստ լծորդությունների և խոնարհման տիպերի: Արգելական հրամայական:	1	բանավոր	ՊԳ, 1 2, 4, ԼԳ2
3.	Անորոշ և ապառնի դերբայներ:	Անորոշ և ապառնի դերբայներ: Կազմությունը:	1	բանավոր	ՊԳ, 1, 2, ԼԳ 2
4.	Անցյալ կատարյալի հիմքից կազմվող ժամանակաձևեր: Անցյալ կատարյալի հիմքի կազմությունը:	Անցյալ կատարյալի հիմքից կազմվող ժամանակաձևեր: Անցյալ կատարյալի հիմքի կազմությունը:	2	բանավոր	ՊԳ, 1, 2, ԼԳ 2
5.	Կրավորաձև և ներգործաձև խանարհումներ: Անցյալ կատարյալ ժամանակը:	Կրավորաձև և ներգործաձև խանարհումներ: Անցյալ կատարյալ ժամանակը:	2	բանավոր	ՊԳ, 1, 2, ԼԳ 2
6.	Երկրորդ ապառնի:	Երկրորդ ապառնու կազմությունը, վերջավորություններն ըստ խոնարհման տիպի:	1	բանավոր	ՊԳ, 1, 2, ԼԳ 3
7.	Բուն հրամայական: Հորդորական հրամայական:	Բուն հրամայական: Հորդորական հրամայական:	1	բանավոր	ՊԳ, 1, 2, ԼԳ 2

[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն:

8.	Անցյալ դերբայ: Ենթակայական դերբայ: Պատճառական բայեր:	Անցյալ դերբայ: Ենթակայական դերբայ: Դրանց կազմությունը ըստ լծորդության: Պատճառական բայեր:	1	բանավոր	ՊԳ, 1, 2, ԼԳ 2
9.	Միադիմի բայեր: Պակասավոր բայեր: Անկանոն բայեր:	Միադիմի բայեր: Պակասավոր բայեր: Անկանոն բայեր:	2	բանավոր	ՊԳ, 1, 2, ԼԳ 2

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[11]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[12]
1.	Ներկայի հիմքից կազմվող ժամանակաձևեր	Պարզ և բաղադրյալ ժամանակներ: Բայահիմքեր: Ներկայի հիմք: Ներկա ժամանակաձև:	ռեֆերատ	5-րդ դաս	Բանավոր հարցում	ՊԳ, 1, 2, 4, ԼԳ 2
2.	Անցյալ կատարյալի հիմքից կազմվող ժամանակաձևեր: Անցյալ կատարյալի հիմքի կազմությունը:	Անցյալ կատարյալի հիմքից կազմվող ժամանակաձևեր: Անցյալ կատարյալի հիմքի կազմությունը:	ռեֆերատ	8-րդ դաս	Բանավոր հարցում	ՊԳ, 1, 2, 4, ԼԳ 2

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[13]

---

[11] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը:
[12] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.` ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն:
[13] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար:

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Գրատախտակ, էկրան,
Համակարգչային ծրագրեր	Microsoft Word

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[14]:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

[14] «Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.):

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Խոնարհում: Լծորդ և լծորդություն:
2. . Պարզ և ածանցավոր բայեր:
3. Փոխանցումներ խոնարհման մեջ:
4. Ներգործաձև և կրավորաձև խոնարհում:
5. Պարզ և բաղադրյալ ժամանակներ:
6. Բայահիմքեր: Ներկայի հիմք:
7. Ներկա ժամանակաձև:
8. Անցյալ անկատար ժամանակաձև:
9. Առաջին ապառնի ժամանակաձև:
10. Արգելական հրամայական:
11. Անորոշ և ապառնի դերբայներ:
12. Անցյալ կատարյալի հիմքից կազմվող ժամանակաձևեր:
13. Անցյալ կատարյալի հիմքի կազմությունը:
14. Կրավորաձև և ներգործաձև խանարհումներ:
15. Անցյալ կատարյալ ժամանակը:
16. Երկրորդ ապառնի:
17. Բուն հրամայական:
18. Հորդորական հրամայական:
19. Անցյալ դերբայ:
20. Ենթակայական դերբայ:
21. Պատճառական բայեր:
22. Բաղադրյալ ժամանակաձևեր` անցյալ դերբայով:
23. Բաղադրյալ ժամանակաձևեր` ապառնի դերբայով
24. Միադիմի բայեր:
25. Պակասավոր բայեր:
26. Անկանոն բայեր:

14.4Գնահատման չափանիշները[15].

- Տեսական գիտելիքները՝ նյութի իմացություն:
- Գործնական աշխատանքները՝ 4 ստուգում:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ 2 ստուգում:

[15] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման:

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.19.6 Հայոց լեզու և գրականություն

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Հեռակա ուսուցման համակարգ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՀԼԳ/բ-004 **Գրաբար 2**</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">14</td><td>Դասախոսություն</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">106</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">▪ Մասնագիտական հիմնարար գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
▪ Տեսական գիտելիքների գործնականում կիրառելու հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
▪ Համեմատական քննություն կատարելու, նախադասությունը վերլուծելու, մասնագիտական գրականությունից օգտվելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
• իմանա գրաբարի բայական համակարգի, ժամանակաձևերի կազմության, տիպերի և դրանց ուսումնասիրման մեթոդների վերաբերյալ բավարար գիտելիքներ,
• կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, կատարել գրաբարյան բնագերի թարգմանություն և վերլուծություն,
• տիրապետի գրաբարի լեզվական միավորները գրաբարյան բնագրերում ուսումնասիրելու մեթոդներին:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. Խոնարհում: Լծորդ և լծորդություն:
Թեմա 2. Պարզ և ածանցավոր բայեր:
Թեմա 3. Փոխանցումներ խոնարհման մեջ:</td></tr>
</table>

	Թեմա 4. Ներգործածն և կրավորածն խոնարհում: Թեմա 5. Պարզ և բաղադրյալ ժամանակներ: Թեմա 6. Բայահիմքեր: Ներկայի հիմք: Ներկա ժամանակածն: Թեմա 7. Անցյալ անկատար ժամանակածն: Առաջին ապառնի ժամանակածն: Թեմա 8. Արգելական հրամայական: Թեմա 9.Անորոշ և ապառնի դերբայներ: Թեմա 10. Անցյալ կատարյալի հիմքից կազմվող ժամանակածներ: Անցյալ կատարյալի հիմքի կազմությունը: Թեմա 11. Կրավորածն և ներգործածն խանարհումներ: Թեմա 12. Անցյալ կատարյալ ժամանակը: Թեմա 13. Երկրորդ ապառնի: Թեմա 14. Բուն հրամայական: Հորդորական հրամայական: Թեմա 15. Անցյալ դերբայ: Ենթակայական դերբայ: Թեմա 16. Պատճառական բայեր: Թեմա 17. Բաղադրյալ ժամանակածներ՝ անցյալ դերբայով: Բաղադրյալ ժամանակածներ՝ ապառնի դերբայով Թեմա 18. Միադիմի բայեր: Պակասավոր բայեր: Անկանոն բայեր: Թեմա 19. Հայերենի բայաձների կազմության, ծագման և զարգացման օրինաչափությունները: Թեմա 20. Խոնարհման հիմնական տիպերը և նրանց կազմության օրինաչափությունները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	• Տեսական գիտելիքները՝ նյութի իմացություն: • Գործնական աշխատանքները՝ 4 ստուգում: • Ինքնուրույն աշխատանքը՝ 2 ստուգում:
Գրականություն	**Պարտադիր**- Գ. Խաչատրյան, Գրաբար Ա. Աբրահամյան, Գրաբարի ձեռնարկ Պ. Շարաբխանյան, Գրաբարի ձեռնարկ Պ. Բեդիրյան, Լեզու նախնեաց **Լրացուցիչ**- Հ. Ավետիսյան, Ռ. Ղազարյան, Գրաբարի ձեռնարկ Գ. Թոսունյան, Լ. Խաչատրյան, Գրաբարի դասագիրք